

Adı Soyadı	İli	İmza
Hüseyin Yıldız	Aydın mk.	
CENGİZ GÖKÇEL	Mersin Mk.	
Faruk Sarıoğlu	Nevşehir	
Erkan Aydın	Bursa	
Mehmet Gökçel	Burdur	
Gelin ARİK	Kayseri Mv.	
Yıldırım KAYI	Ankara Mv.	
Kamil Oğuz SINDIR	İzmir Mv.	
Ali Haydar HAKVERDİ	Ankara Mv.	
Ali Mahir BASARIR	Mersin Mv.	
Ahmet AKIN	Balıkesir Mv.	
Selin Saygılı BÖKS	İzmir Mv.	
Ömer Çeliker	Gaziantep Mv.	
Kemal Zeybek	Samsun Mv.	
Mehmet İlhan	Kırşehir Mv.	

GEREKÇE

Türkiye’de son 10 yılda buğday üretim miktarı 19 milyon ton ile 22 milyon ton arasındadır. Nüfustaki büyük artışa rağmen, buğday üretimi arttırılamamıştır. 2021 yılında yaşanan aşırı kuraklık sonucu buğday üretimi bir önceki yıla göre yüzde 13.9 oranında azalarak TÜİK istatistiklerine göre 17.7 milyon ton düzeyine inmiştir. Sahadan alınan bilgilere göre, gerçek rakamın 14-15 milyon ton düzeyinde olduğu tahmin edilmektedir.

Türkiye’de arpa üretimi 2021 yılında bir önceki yıla göre yüzde 30,7 oranında azalarak 5.8 milyon ton, çavdar üretimi yüzde 32.4 oranında azalarak 200 bin ton, yulaf üretimi yüzde 12.2 oranında azalarak 276 bin ton düzeyinde gerçekleşmiştir. 2021 yılında nohut üretimi yüzde 24.6 azalarak 475 bin ton, kırmızı mercimek üretimi yüzde 30.6 oranında azalarak 228 bin ton, patates üretimi yüzde 1.9 oranında azalarak 5.1 milyon ton, şeker pancarı üretimi ise yüzde 20,7 oranında azalarak yaklaşık 18,3 milyon ton düzeyinde kalmıştır.

Türkiye’nin buğday ithalatı ise son 10 yılda katlanarak artmıştır. 2011-2012 döneminde 4.8 milyon ton olan buğday ithalatı, 2020-2021 döneminde 9.8 milyon tona ulaşmıştır.

Türkiye’de buğday üretiminde hektar başına düşen buğday verimi; Avrupa Birliği ülkeleri, Çin, Ukrayna ve Rusya’nın gerisindedir. Ülkemizde hektar başına buğday verimi 2.96 tondur. Bu oran AB’de 5.46 ton, Ukrayna’da 3.75 ton düzeyindedir. Doğru politikalarla buğday veriminin arttırılarak, üretim miktarının ikiye katlanması ve ülkemizin ithalattan kurtarılması mümkündür.

Rusya’nın 2020/21 yıllarında buğday üretimi 85,9 milyon ton, Ukrayna’nın 25.5 milyon düzeyinde gerçekleşmiştir. Rusya-Ukrayna Savaşı nedeniyle buğday fiyatları dünya piyasalarında hızla artmıştır. Buğday bulmak zorlaşmış, fiyatlar katlanmıştır. 22 Şubat 2022 tarihinde 12.5 proteinli buğdayın tonu 335 dolar iken, 2 Mart’ta 375 dolara çıkmıştır. 22 Şubat 2022 tarihinde tonu 745 dolar olan yüzde 44 yağlı ayçiçeğinin fiyatı 2 Mart 2022 tarihinde 770 dolara fırlamıştır. Bu savaşın uzun sürmesi halinde, ayçiçek yağı ve ekmek fiyatlarının yıl sonuna kadar artması kaçınılmaz görünmektedir.

İthalata dayalı tarım politikası, Ukrayna-Rusya Savaşı sonrasında Türkiye’yi çok zor bir pozisyona düşürmüştür. Yerli üretimin teşvik edilmemesi halinde büyüyecek gıda krizi, ülkemizin milli güvenlik meselesi haline dönüşecektir. Acilen bu politikadan vazgeçilmelidir.

Türkiye’de yıllık ayçiçek üretimi 1 milyon 700 bin tondur. TÜİK’in bu rakamları makyajlayarak istatistiklerde 2.4 milyon ton olarak gösterdiği görülmektedir. Nitekim TÜİK’in rakamları doğru olsaydı, bugün ayçiçek yağı fiyatları katlanmaz ve piyasada yağ sıkıntısı yaşanmazdı.

Türkiye; her yıl 800 bin ton ile 1 milyon ton arasında ayçiçek ürünü ithal etmektedir. Bunun büyük bölümü de Rusya ve Ukrayna’dan gerçekleşmektedir.

Ülkemiz ayçiçek ithalatında dünyada birinci sıraya yükselerek, net ithalatçı olmuştur. Çukurova'da önümüzdeki günlerde, Trakya'da Nisan ayında ayçiçek ekimi başlayacak, Temmuz-Ağustos dönemlerinde hasat gerçekleşecektir. İktidarın; hasat vakti ayçiçekte gümrükleri sıfırlama anlayışından vazgeçmesi ve üreticimizin ayağına kurşun sıkılması gerekmektedir. Ayçiçek üretiminin teşvik kapsamına alınması zaruridir. Şu anda kilo başına 50 kuruş olan ayçiçek prim desteğinin 1.5 liraya çıkarılması, mazot ve gübre masrafının yarısının iktidarca karşılanması, tarlasına ikinci ürün olarak ayçiçeği ekenlerin de destekleme kapsamına alınması gerekmektedir.

Tarım ve hayvancılıkta ithalat oranları son 19 yılda katlanmıştır. 2003 yılında tarım ve hayvancılıkta ithalat oranı 2 milyar 383 milyon 735 bin 977 dolar iken, 2020 yılında bu rakam 9 milyar 541 milyon 229 bin 509 dolara çıkmıştır.

2003 yılında sadece 2 bin 128 büyük baş hayvan ithal edilirken, 2019 yılında 689 bin 69 büyükbaş, 2020 yılında 401 bin 251 büyükbaş hayvan ithal edilmiştir. 2003 yılında hiç küçükbaş hayvan ithal edilmezken, 2019 yılında 83 bin 154, 2020 yılında 71 bin 811 küçükbaş hayvan ithal edilmiştir. Her ne kadar son yıllarda kırmızı et ithalatı azalmış olsa da AKP iktidarları döneminde 302 bin ton kırmızı et ithalatına 1 milyar 435 milyon dolar döviz ödenmiştir.

Yükselen yem fiyatları besicileri büyük sıkıntıya sokmuştur. Ülkemizde toplam süt üretimi, 2011 yılında 15,1 milyon ton iken 2018 yılında ise 22,1 milyon ton, 2019 yılında 22,9 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Süt sektörü, kırmızı et açısından çok önemlidir. Sütte istikrar sağlanamazsa, kırmızı ette de istikrar sağlanması zor görünmektedir. Bundan dolayı süt/yem paritesi AB ülkelerinde olduğu gibi 1,5 seviyesinde olmalıdır. Türkiye'de bu denge bozulmuştur.

Özetle; ithalata dayalı tarım politikası çökmüştür. Türkiye; OECD ülkeleri içinde en yüksek gıda enflasyonuna sahiptir. Vatandaşımız et, süt ve tahıl tüketemez hale gelmiş; üretici de ürettiğinden kazanamaz hale geldiği için tarlasını terk etmeye başlamıştır. AB ülkelerinde yıllık kırmızı et tüketimleri 70-80 kilogram iken, Türkiye'de bu oran 15 kilogramdır. Son yaşanan gıda krizi nedeniyle bu oran daha da düşmüştür.

Ülkemizin gıda güvenliğini tehdit eden bu krize karşı acil önlem alınmalı, tarımsal üretimi arttıracak çözüm yolları geliştirilmelidir. Türkiye'yi yeniden tarımda kendi kendine yeten ülke haline getirmek için TBMM'de Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

